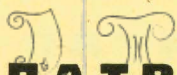

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ καὶ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ)

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΤΡΑ 1969

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΑΦΙΕΡΟΥΜΕΝ
ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ καὶ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ)

ΙΛΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΠΑΤΡΑ 1969

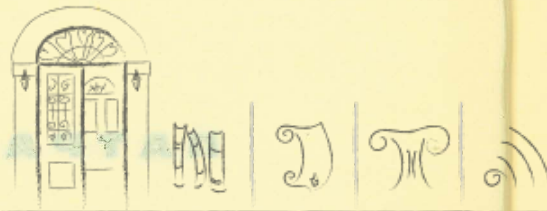
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

«Ο ΦΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ»

ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ)

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

Εἰς τὸν μέγαν τῆς Κεφαλονιάς εὐεργέτην κ. ΕΥΑΓ-
ΓΕΛΟΝ ΘΑΝΟΤ ΤΤΗΑΛΛΟΝ — ΜΠΑΣΙΑΝ,
ποῦ μὲ τὶς γενναϊόδωρες χειρονομίες του, τὶς ὁποῖες
καὶ συνεχίζει, χάρισε στὰ τωρινὰ Κουρουκλάτα πάρα
πολλά, γιὰ τὴν Τουριστικὴν αὐτῶν ἀξιοποίησιν καὶ γιὰ
τὴν πρόοδον καὶ ἐξέλιξιν τοῦ χωριοῦ μου.

ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΕΣΣΑΡΗΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ζληση κι' ή χειρονομία του λαμπρού αυτού νέου που παλεύει στη ζωή με το μεροκάματο, τόσο θαθεία με συνεκλόνησε, που του έσφιξα το χέρι, τον συζάωρα, τον έφιλησα και του δήλωσα, πως δεν δέχομαι καμμίαν άμοι-βην για την ταπεινή πνευματική προσφορά μου.

Μόνο του ζήτησα με τη σειρά μου τη χάρι, από τις φυλλάδες που θα τυπώση να χαρίση από μία σ' όλες τις Σχολικές Βιβλιοθήκες, στους Καθηγητές και τους Δάσκαλους του νομού μας. Άνα δύο κομμάτια στις Βιβλιοθήκες των Δήμων, άνα ένα στην κάθε Κοινότητα και 30 βιβλία στη Διοίκηση Χωροφυλακής για τις Βιβλιοθήκες των Αστυνομικών μας Σταθμών, όπως κάνω για κάθε βιβλίο μου.

Παράκλησή μου, την όποίαν δέχθηκε πρόθυμα ο κ. Μεσσάρης γι' αυτό και του παραχωρώ το δικαίωμα κάθε διαθέσεως κι' άνατυπώσεως του παρόντος.

Μέσα στις σελίδες του όποιου περιλαμβάνω τα όσα βρήκα γραμμέ-να για το χωριό του τα Κουρουκλάτα κι' όσα άκουσα από τους πιο παλαιούς.

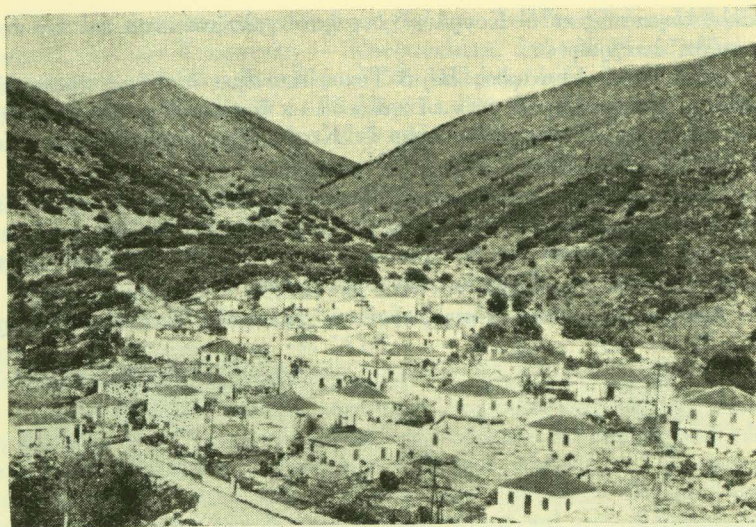
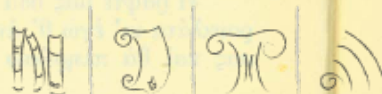
Κι' δλόφνηα εύχομαι να βρεθούν κι' άλλοι μιμητές της ωραίας χει-ρονομίας του κ. Μεσσάρη για ν' άποχτήση το κάθε χωριό μας και την άπαραίτητη Ιστορική και Λαογραφική φυλλαδούλα του.

Μάρτιος 1969

ΣΠΥΡΟΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Π. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

“ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ,,

Ήπειρου 10 — Τηλέφ. 6 - 50 — Άργοστόλι

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ : Αυτή την ύπεροχη θέα παρουσιάζουνε τα σημερινά μετασεισμικά Κουρουκλάτα. Με τα πάλλευκα σπίτια, τα γαλλικά κεραμίδια τους, τους πεντακάθαρους δρόμους, τον ήλεκτροφοτισμό τους, τα λουλούδια τους και το γύρω άγγάλιασμα από τα βουνά

ΤΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ

κατά την ιστορία και την παράδοση

Κατά τον ιστορικό της Κεφαλονιάς Ήλιαν Τσιτσέλην, τα Κουρουκλάτα πήραν την όνομασία τους από τον Βενέδικτον Κουρουκλήν, που καταγότανε από την Ήπειρον. Μας βεβαιώνει δέ ότι : «Τα άρχαία έγγραφα, έν οίς και το οικόσημον του οίκου (Κουρούκλη) εύρηται παρὰ τῷ έν Ληξουριῶ κ. Άγγέλῳ Κουρούκλῃ...».

Και για να γράφη ο Τσιτσέλης ότι τα έγγραφα και το οικόσημα της οικογενείας Κουρούκλη «εύρηται» (= εύρίσκονται), τουτο σημαίνει πως τα ντοκουμέντα αυτά θα τα εϊδε κι' ο ίδιος στα χέρια του Άγγέλου Κουρούκλη, κατά τα πρώτα έτη του αϊώνα μας, που έγγραφε τα «Κεφαληνιακά Σύμμικτά» του.

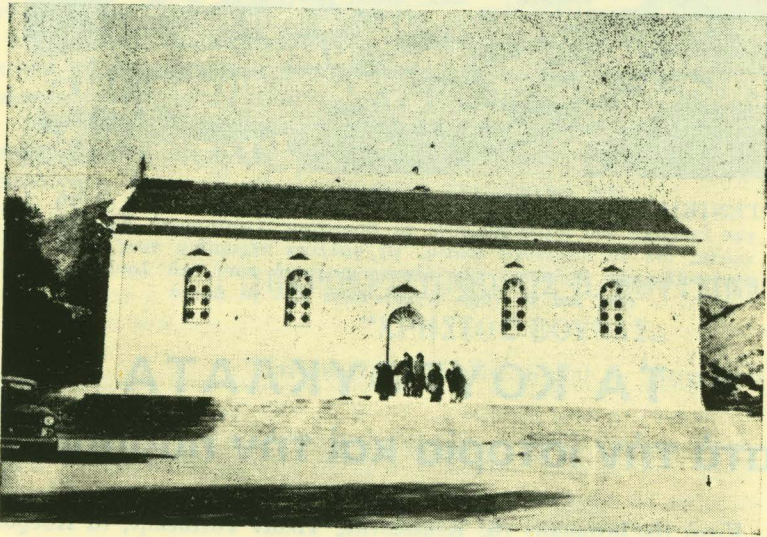
Μα, δίνε έπίσης την πληροφορία πως ή οικογένεια Κουρούκλη ήταν ΠΡΟΝΟΜΙΟΤΗΣ κατά τη διάρκεια της δυναστείας των Τόκων.
ΙΛΙΟΣ ΒΕΝΕΤΙΣΤΗΣ
ΕΠΙΘΕΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Μ' άλλα λόγια πώς κι' οί Κουρουκλήδες ήταν γαλαζοαίματοι και πιό συγκεκριμένα, αναγράφει :

«...Τὸ 1454 Λεονάρδος Β' ὁ Τόκος ἀπονέμει δίπλωμα προνομιῶν Βενεδίκτῳ Κουρουκλή εὐγενεῖ καὶ ἀλιεῖ αὐτοῦ, ὅτε καὶ ἐδωρήθησαν κτήματα καὶ κατοικίαι τῷ οἴκῳ ἐν Κεφαλληνίᾳ, ἴσως δὲ τὸ χωριὸν ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ ἦτο ΤΙΜΑΡΙΟΝ αὐτοῦ...».

Ὅστε κατὰ τὸν ἱστορικὸν μας Τσιτσέλην, ἴσως τὰ Κουρουκλάτα παραχωρήθηκαν ἀπὸ τὸν Λεονάρδον Β' τῶν Τόκων σὰν ἰδιοκτησία εἰς τὸν εὐγενῆ καὶ ἀλιεὸν του Βενεδίκτον Κουρουκλήν. Κι' ἀπὸ τὸν πρῶτον τοὺς αὐτὸν οἰκιστὴν, πῆραν καὶ τὴν τωρινή τους ὀνομασία.

Ἐποὶ μὲ τὴν ὁποῖαν συμφωνοῦν κι' ἄλλοι τῆς Ἑπτανήσου ἱστορι-

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ : Ἦταν σούρουπο πὸν πάρθηκε ἡ φωτογραφία μας. Μία προεστὴ καὶ τέσσαρες εὐλαβικὲς Κουρουκλοποῦλες εἶχαν πάει γιὰ τὸν καθημερινὸ καθαρισμό καὶ στολισμὸ τῆς ὁμορφῆς ἐκκλησιᾶς τῆς Παρθένας τους. Πρόθυμα μᾶς ἀνοῖξαν τὴν ἐκκλησιὰ καὶ τοὺς ἐκφράσαμε τὸν θαυμασμὸ μας γιὰ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν τάξι τους

κοί, ἀλλὰ κι' ἡ παράδοση. Καὶ τὴν ὁποῖαν κι' ἔμεις ἐπαναλάβαμε στὸ βιβλίον μας «Λαογραφικὰ τῆς Κεφαλονιάς», ἀναγράφοντες στὴ πέμπτη σελίδα :

«...Τὰ δὲ περισσότερα ἀπὸ τὰ 229 χωριὰ τῆς Κεφαλονιάς, ἦταν ἀπλούστατα συνοικισμοὶ ἀπὸ 5 ἕως 10 ἀγροτικὲς κατοικίες. Συνοικισμοὶ πὸν ὀφείλανε τὴν τοπωνυμία τους στὸν ΠΡΩΤΟ τοὺς οἰκιστῆ...».

Κι' ἀναφέραμε σὰν παραδείγματα ὅτι ἀπὸ τὸν Μεταξῶ ὀνομάσθηκαν Μεταξάτα, ἀπὸ τὸν Κουρουκλή — Κουρουκλάτα, ἀπὸ τὸν Μαντζαβίνο — Μαντζαβινάτα, ἀπὸ τὸν Φαρακλό — Φαρακλάτα, ἀπὸ τὸν Ντόμον — Ντομάτα, ἀπὸ τὸν Καλλιγᾶν — Καλλιγάτα, ἀπὸ τὸν Τραυλόν — Τραυλιάτα, ἀπὸ τὸν Φωκᾶν — Φωκάτα, ἀπὸ τὸν Χαλιώτην — Χαλιωτάτα κ.ο.κ.

Στὸ δὲ κύλισμα τῶν αἰῶνων οἱ συνοικισμοὶ πυκνώθηκαν σὲ χωριὰ κι' ἀπὸ τὰ μικρὰ ὀνόματα καὶ τὰ παρατσούκλια (παραβγάλματα) τῶν τέκνων τῶν πρῶτων τοὺς οἰκιστῶν, πῆραν καὶ τὰ ἐπώνυμα οἱ διάφορες οἰκογένειες.

Ἀπὸ τὸν Στάθη — Σταθάτος, ἀπὸ τὸν Δημήτρη — Δημητράτος, ἀπὸ τὸν Ἄνδρᾶ — Ἄνδρεᾶτος, ἀπὸ τὸν Νικόλα — Νικολάτος, ἀπὸ τὸν Γιώργη — Γιωργᾶτος, ἀπὸ τὸν Ἀλέξη — Ἀλεξῆτος, ἀπὸ τὸν Στέλιο Στελάτος καὶ πάει... λέγοντας.

Αὐτὲς εἶναι οἱ πιό πιθανὲς κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς μας καὶ τὴν παράδοση ἐκδοχῆς, γιὰ τὶς τοπωνυμίες καὶ τὰ ἐπώνυμα τοῦ νησιοῦ καὶ τῶν συγκατοικῶν μας. Βέβαια ὑπάρχουν Ὀμηρικὰ τοπωνύμια καὶ πανάρχαιες ὀνομασίαι καὶ στὴν ἀπὸ αἰῶνων κι' ἀπὸ προγόνων Ἑλληνική μας Κεφαλονιά. Πλείστες τῶν ὁποῖων ἀναγράφονται καὶ στὸ «Πρακτικὸν τῆς Λατινικῆς Ἐπισκοπῆς Κεφαλληνίας τοῦ 1264». Τὸ ὁποῖον ὅμως φαίνεται πὸς θὰ ἐρευνήσε προσεκτικὰ ὁ Τσιτσέλης, ἀλλὰ δὲν συνάντησε οὔτε σὰ χωριὸ τὰ Κουρουκλάτα, οὔτε ν' ἀναγράφεται καμμιά περιουσία σ' αὐτὴ τὴν περιοχή. Καὶ γι' αὐτὸ κατὰ τὴν ἐπιπέδωσιν, ὅτι μέχρι τὸ 1454, θὰ ἦταν ἀκατοίκητα, ὅπως πολλῆς κι' ἄλλης πετρώδεις καὶ ἄνυδρες περιοχῆς τοῦ νησιοῦ μας. Γνώμη τὴν ὁποῖαν ἐπανάλαβε καὶ ὁ λαογράφος μας Εὐάγγελος Καρούσος γιὰ τὰ κείμενα σὲ τοποθεσίαι μὲ πέτρες, ἄγονες καὶ δίχως νερά, χωριὰ τοῦ νησιοῦ μας :

«...Τὰ πλείστα τῶν κειμένων εἰς πετρώδεις, ἀγόνους καὶ ἀνύδρους περιοχὰς τῆς νήσου χωριὰ, εἶναι νεώτερα, κυρίως τὰ ὄρεινά. Κατεσκευάσθησαν τὸ πρῶτον εἰς ταῦτα ὕδατοδεξαμεναὶ πρὸς συγκέντρωσιν τῶν ὀμβριῶν ὑδάτων καὶ ἀργότερον προσῆλθον οἱ κάτοικοι καὶ ἔκτισαν τὰς κατοικίας των...».

Αὐτὰ, βέβαια, μέχρι σήμερα ξέρουμε ἱστορικὰ καὶ παραδοσιακὰ γιὰ τὰ Κουρουκλάτα καὶ τοὺς Κουρουκλήδες.

Τὰ Κουρουκλάτα σὰ δέρετρο

Εἶναι πραγματικὰ μαγευτικὴ ἡ γύρω θεὰ ἀπὸ τὰ ὄρεινά καὶ πανέμορφα Κουρουκλάτα! Γιὰ σκέπη τους ἔχουν τὴ βουνοσειρὰ τοῦ Χαλιοῦ, παρακλάδι τοῦ ὄμορφου βουνοῦ τῆς Κεφαλονιάς, πὸν φέρνει καὶ τῆς «Ὀμορφιάς» τὴν ὀνομασία. Ἡ δὲ κείμενη πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ βουνοσειρὰ τοῦ Χαλιοῦ ποταεὶ μὲ πέντα ζωγραφικῆς, μοναδικὸν σὲ ποικιλία

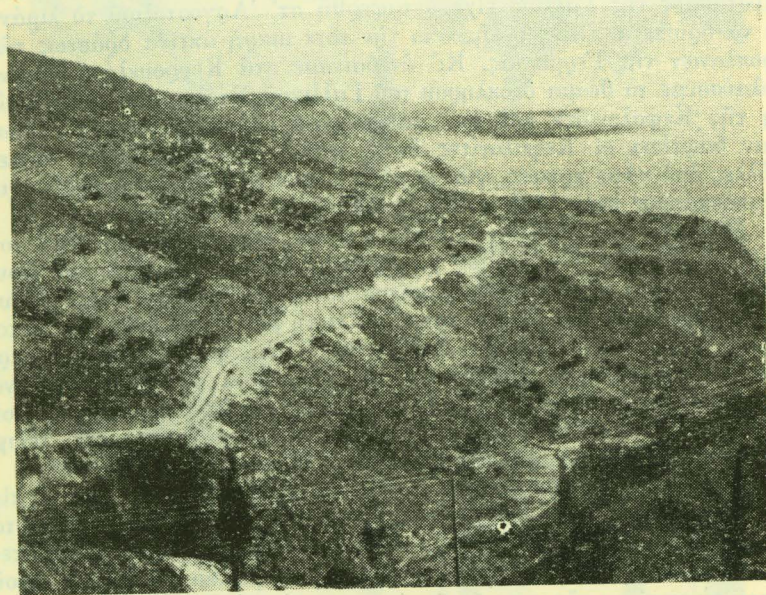
Δ. ΚΟΒΑΤΕΛΟΣ
ΔΙΔΥΜΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΜΙΑ ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ «ΧΑΛΙΟΥ»: Του υπερχείμενου από τὰ Κουρουκλάτα βουνού, πού σά χαλί πολυχόμο στολίζει τὸ ὄμορφο τοῦτο χωριό μας. Καί τοῦ χαρίζει τὴ σκιά του καί τὴ δροσιά του, ἀλλὰ καί τὸ μυρομένο του ἀγεράκι. Εἶναι πραγματικὴ μαγεία τῆς φύσης τὸ χάρομα ν' ἀντιζούξης τὸν ἥλιο νὰ καθάλλῃ τὴν ζάχαρῃ τοῦ «Χαλιού» γιὰ νὰ χαρίσῃ ὀλόγυρα μὲ τὶς ἀχτίδες του μυριάδες τὰ χρώματα

τοῦ ἡμερου, τοῦ ἄγριου, τοῦ πετρόδου καί τοῦ τράσινου, πού μᾶς ζωγράφισαν ὁ Πλάστης καί ἡ Φύση. Ἀλλὰ καί δὲν χορταίνουν τὰ μάτια τὴν παρακάτω καί γύρω ἀπὸ τὰ Κουρουκλάτα ποικιλία τοῦ πανοράματος. Καί ἀξίζει κανεὶς ν' ἀντικρύσῃ τὸ φυσικὸ μεγαλεῖο ἀπὸ τῆς «Κεφαλονιάς τὸν ἔξωστη», ὅπως λέγεται τὸ χωριὸ Κουρουκλάτα. Ἰδιαίτερα δὲ ἀπὸ τῆ θέσης τὰ «Κατσουρέικα» ἢ «Κατσιαλιάτα», γιὰ νὰ χαρῆ ἓνα ἀπίθανο τῆς Φύσης κοκτέιλ.

Σὰν πανοραμικὴ ὁδὸν θ' ἀντικρύσῃ στοὺς βάθος, ὅσο κόβουν τὰ

ΤΑ... ΦΙΔΙΑ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ: Πού σὰν τεράστια ἐροετὰ, γλιστροῦν στὶς ὑπόφορες τῶν λόφων, γιὰ νὰ μᾶς φέρουν ἀπὸ τ' Ἀργοστόλι στὰ Κουρουκλάτα. Περνοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ θαλασσινὸ χωριὸ μας τὰ Φάρσα, πού καί αὐτὸ μὲ τὰ τίμα τῶν ναυτικῶν τέχνων τοῦ χορήματα καί τὶς δωρεές τοῦ κ. Μπασιά, πῆρε κοσμοπολίτικη ὄψη. Ἀριστερὰ, ψηλὰ εἰς τὴ ράχη, φαίνονται τὰ ἐρεῖπια ἀπὸ τὰ παλαιὰ Φάρσα, πὸ κάτω κρύβονται τὰ ληροστάσια τὰ νέα Φάρσα, στὸ βάθος ἡ βόρεια ἄκρη τῆς Χερσονήσου τ' Ἀργοστολίου καί δεξιὰ ἡ θάλασσα... μπουκαπόρτα, γιὰ τὴν εἴσοδο τῶν πλοίων στὸ μεγάλο λιμάνι μας

μάτια του, πέρα ἀπὸ τὸ νησι τῶν «Βαρδιάνων», πού σὰν «Γκουάρντια» (=σκοπὸς) στέκεται στὴν εἴσοδο τοῦ κόλπου τοῦ Λειβαδιοῦ. Τὴν πόρτα αὐτὴ ἀπὸ τὴν ὁποία μπαίνουνε τὰ πλεούμενα στὸ μεγάλο καί σίγουρο λιμάνι τ' Ἀργοστολίου. Λιμάνι πού εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα καί ἀσφαλέστερα τῆς Μεσογείου. αὐτὸ καί πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὸν δεῦτερο

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΗΜΟΝΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

παγκόσμιε πόλεμο, κάθε άνοιξη και καλοκαίρι, κατάπλεαν μεγάλες μοίρες από έξήντα κι' όγδόντα πολεμικά πλοία του Άγγλικού Στόλου και παρέμεναν ένα και δυό μήνες, για να εκτελούν ίστιδρομίες, λεμβοδρομίες και τ' άλλα «έν όρημω» γυμνάσια της παλαιάς πολεμικής τακτικής. Συχνά δέ και για τους ίδιους πολεμικούς σκοπούς ή για επισκέψεις άεροφροσύνης φιλοξενούσε το λιμάνι τό Άργοστολιού και μοίρες των Στόλων της Γαλλίας, της Ίταλίας, της Γερμανίας και άλλων κρατών.

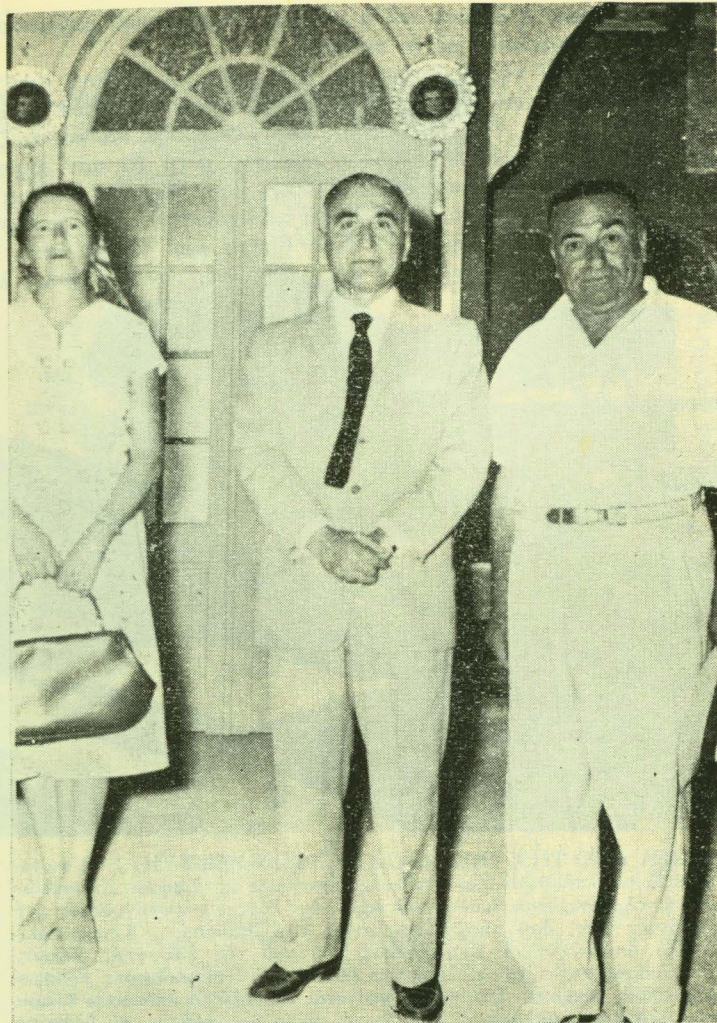
Κατά δέ τή διάρκεια του πρώτου παγκόσμιου πόλεμου, ό πολεμικός Ναύσταθμος της Γαλλίας είχε μεταφερθή στ' Άργοστολιού τό λιμάνι, για να βρίσκεται εκτός βολής από την τότε μικρή άκτινα δράσεως των άεροπλάνων της Γερμανίας. Κι' ανεβαίναμε στα Κουρουκλάτα για να άπολαύσουμε τό θέαμα όλόκληρου του Γαλλικού Στόλου από τον «Έξώστη της Κεφαλονιάς» και τό... «περιδέραιο με τίς χάντρες»! Όπως είχαν βαφτίσει οι Κεφαλονίτες ένα... κολλιέ από επιπλέουσες νάρκες μ' άλλες από κάτω κρυφές, για να μη μπορούν τα Γερμανικά ύποβρυχία να μπουκάρουν στον Άργοστολιώτικο Γαλλικό Ναύσταθμο.

Άλλά με παράσυραν οι άναμνήσεις και ξέφυγα από τό θέμα του παρόντος μας, για τή θεά που χαρίζει στα μάτια ό έξώστης των Κουρουκλάτων. Μιά λαχτιά, σαν τσεκουριά του Θεού, ξανοίγει τους λόφους και στα πρόσποδα του χωριού κατηφορίζει τή ματιά προς τήν Άργοστολιώτικη βαθυγάλαξη θάλασσα. Στ' άριστερά τό... φίδι του δρόμου περνάει ανάμεσα από τό πράσινο και τό χωριουδάκι τα Φάρσα, για να μās χαρίση στην όραση ένα ταμπλώ χρωμάτων της θάλασσας και του άπειρου, ανάμεσα στο όποιο φιγουράρει τό βόρειο τμήμα της πόλης τ' Άργοστολιού, κρυμμένο στού λόφου τό πράσινο.

Νά αντίκρου τό Τουριστικό Περίπτερο κι' ό θαλασσόμυλος, με τίς μοναδικές εις τόν Κόσμον Άργοστολιώτικες «Καταβόθρες». Όπου τα νερά της θάλασσας εκβάλλουν και χάνονται μέσα στα χάσματα της στεριάς. Κι' είναι μοναδικό επί του πλανήτη μας φυσικό φαινόμενο, άποψ παντού τα ποτάμια της στεριάς ξεχύνονται προς τή θάλασσα. Και μόνον στις «Καταβόθρες» μας βλέπουμε να συμβαίνει τ' αντίθετο και τα νερά της θάλασσας να εκβάλλουνε στη στεριά!...

Δέν χορταίνουν τα μάτια τό θέαμα της Μεσογείου στο βάθος του φόντου! Κι' είναι μαγεία ν' αντικρύζης από τα Κουρουκλάτα τό σούρουπο τόν Ήλιο στο γέροισμο, οά να βυθίζεται για να πνιγη στο ύγρο της Φύσης στοιχείο, που παίρνει γύρω άπίθανους χρωματισμούς.

Πλάι και πιο πέρα από τό «Θαλασσόμυλο», σαν καπέλλο παγόδας τό φαναράκι των «Άγίων Θεοδώρων», πλασιωμένο από τό γαλάζιο της θάλασσας. Με τα λουλουδια από τους «άθάνατους», που ζωγραφίζουν ένα άλλο κομμάτι του πίνακα, που λέε κι' αντικρύζει κάποιον έξωτικό τοπίο Άνατολίτικης χώρας. Άλλο τούτο μοναδικό επί της Ύδρογειου χτίσμα και δείγμα αρχιτεκτονικής, που μās χαρίσε ό Άγγλος τοποτηρητής σερ Κάρολος Νάπιερ, μās έρείπιασαν συθέμελα οι σεισμοί και

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΤΕΡΓΕΤΗ
 κ. ΜΠΑ ΣΙΑ : Ή κυρία Κάτε χήρα Μαρίνου Τυπάλδου - Φορέστη
 και ό κ. Θεόδωρος Μεσσάρης, έχοντες εις τό μέσον τόν ώραούφρηον
 της νήσου μας εδεογέτην κ. Ειάγγελον Τυπάλδου - Μπασιάν, από
 τόν όμορφον της «Κεφαλονιάς έξώστην των Κουρουκλάτων» θεών.

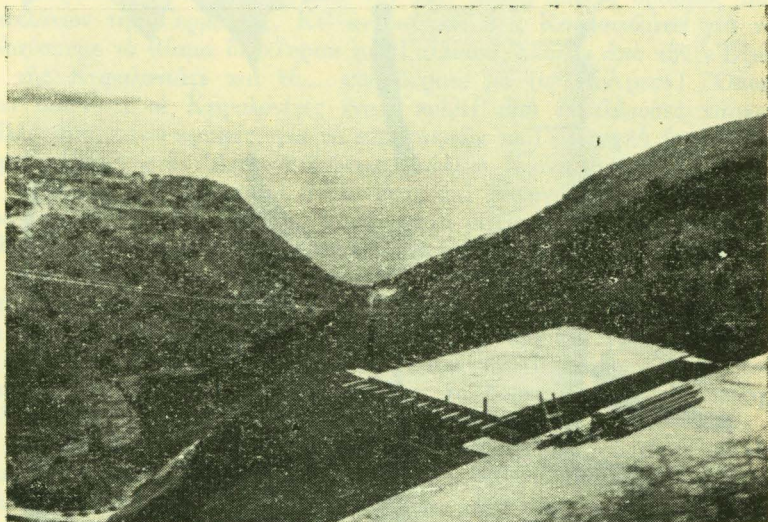
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

μᾶς τὸ ξαναχάρισε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ μελέτη τοῦ πολιτικοῦ μηχανικοῦ κ. Τάκη Παυλάτου πανόμοιο μὲ τὸ πρότερο.

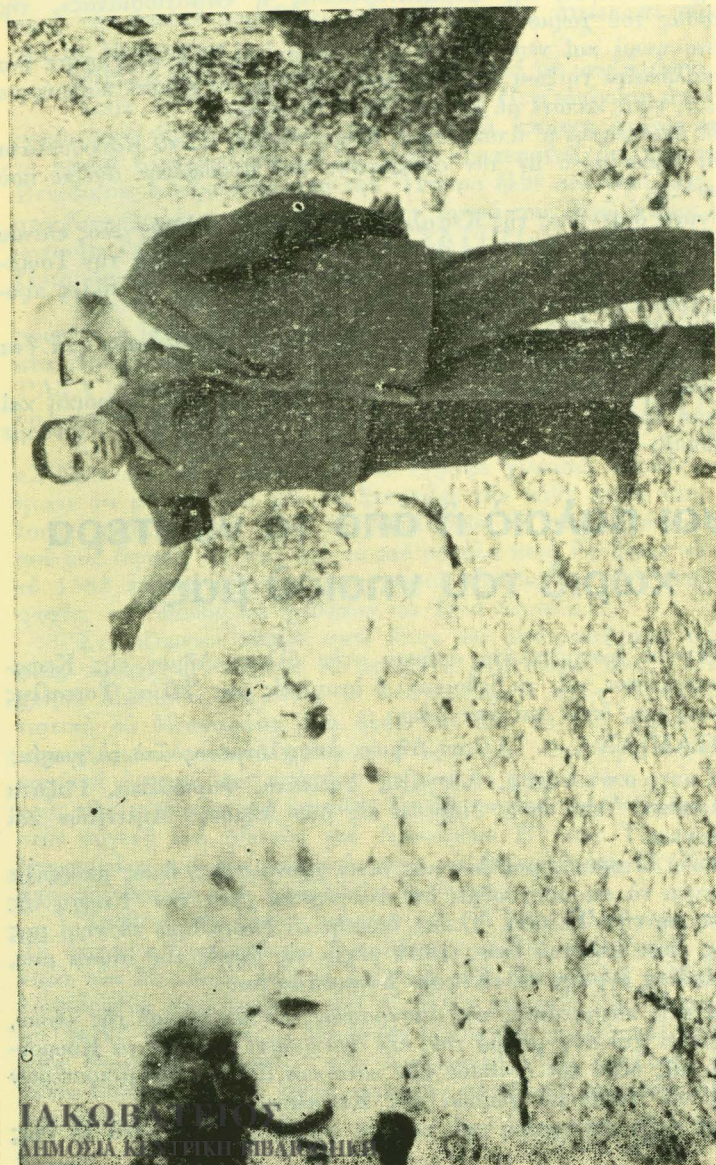
Ἄλλ' οἱ φακοὶ τῆς ὁράσεως εἶν' ἀχόρταγοι. Χαϊδεύουν συνέχεια, ἀπὸ τῶν Κουρουκλάτων τὸν γήινον ἐξώστην, φωτογραφίζουν τ' ἀφροστεφανωμένα κύματα τῆς Μεσογείου, πὺξ ξεπερνοῦν σὰ νὰ παίζουμε μὲ τὸ νησι τῶν «Βαρδιάνων», μὲ φινάλε τοῦ φιλμ τὰ σὰν πηροῦνια ἀκρωτήρια τῆς Χερσονήσου τῆς Παλλικῆς, πὺξ χώνονται βαθειὰ στὸ γαλάζιο πόντο τῆς θάλασσας. Μ' ἄκρη κάποιου ἀπ' αὐτὰ πηρουνοῦ, τὴ μοναδική μας «Κουνόπετρα». Ἐνα βράχο πὺξ ἐξέχει περὶ τοῖς πενήντα πόντους ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ μέχρι τῶν σεισμῶν τοῦ 1953, λιχνι-

Η ΘΕΑ ΑΠΟ ΤΗΣ «ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ Σ ΤΟΝ ΕΞΩΣΤΗ» : Ἡ φωτογραφία μας πάροθηκε ἀπὸ τὸν καλλιτέχνη μας κ. Σπύρον Κατατσώρη ἢ «Λόλον», στὸν ὅποιον καὶ ὀφείλουμε ὅλες τῖς φωτογραφίες τοῦ παρόντος μας, ἀπὸ τῆς «Κεφαλονιάς τὸν Ἐξώστη». Ὅπως πολὺ σωστὰ ἀποκαλοῦν οἱ Κεφαλονῖτες τὸν πρὸ τῆς ἐκκλησιάς χώρον, πὺξ διαμόρφωσαν σὲ στολισμένον ἐξώστην οἱ γενναϊὸδοφορὲς προσφορὲς τοῦ κ. Μπασιά. Στὸ βάθος φαίνεται τὸ γαλάζιο ἀπόκοσμο θέαμα τῆς ἀπέραντης θάλασσας. Πὺξ ἂν τὰ μάτια μας κόβανε, θὰ βλέπαμε τὴ Μάλτα καὶ τὸ Γιβραλτάρ

ζότανε πλάϊ στὸ τέρμα τοῦ ἀκρωτήριου, χωρὶς ποτὲ νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ μὲ πειστικότητα τῖς ρυθμικὲς τῆς κινήσεις κανεὶς ἐπιστήμονας.

Οὔτε ὅμως μὲ τὴ λυρική πόηση ἔχω φιλίες, γιὰ νὰ σᾶς τραγουδήσω τὸ μαγικὸ θέαμα πὺξ ὀπλοῦσε ἀπὸ τὸ Κουρουκλάτικο τῆς γῆς μας μπαλκόνι, οὔτε κι' ἡ Φύση μὲ προίκια μὲ τὰ χαρίσματα τοῦ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗΣ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΤΕΡΓΕΙΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Ὁ νομικὸς σύμβουλος τοῦ μεγάλου εὐεγγέτη κ. Μπασιά, δικηγόρος κ. Διομήδης Σπινέλλης, συνοδεύόμενος ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδόρου Μεσσάρη, ἐπεσκέφθη ἐπὶ τόπου ἀντίκρινε τὰ εἶδη τῆς σεισμικῆς συμφορᾶς καὶ ὁ ἄμορφος ὄγκος τῆς θεομηνίας μὲ τὴν συμπυκνωτάτη δφν τῆς μορφῆς καὶ τοῦ μεγάλειου.

χρωστήρα, για να μπορέσω να σᾶς ἀποδώσω τὸν ὄνειρώδη πίνακα ποῦ θ' ἀπολαύσετε, ἀνηφορίζοντας για να προσκυνήσετε τὴ θαυματουργή εἰκόνα τῆς «Παναγίας τῆς Θεματιανιώτισσας ἢ Θεματισσιάνας», τῆς προστάτισσας τοῦ χωριοῦ.

«Μόνο ψωμί καὶ νερὸ νάχετε καὶ μιὰ στέγη, για να χαρήτε ἕνα μῆνα τὸ καλοκαίρι τὴ ζωὴ σας στὰ Κουρουκλάτα, θὰ κάμετε καινούργιο πλεμόνι!...», εἶπα κάποτε σὲ κάποιον ὁποῦ ξενάγησα.

Ὁ δὲ ἐπισκέπτης μ' ἀποκρίθηκε, διαφωνώντας: «Στὰ Κουρουκλάτα μπορῶ να ζῆσω μόνο με τὸν ἀνάλαφρον καὶ μυρωμένον ἀγέρα ποῦ θ' ἀναπνέω!...».

Νὰ γιατί ὁ μεγάλος τῆς Κεφαλονιάς εὐεργέτης κ. Εὐάγγελος Θάνου Τυτάλδος - Μπασιάς πρόσφερε ἀφειδίωτα τὰ λεφτά του, για τὴν Τουριστικὴ ἀξιοποίηση τῶν Κουρουκλάτων. Ὅπως ἀξιοποίησε κ' ἄλλες προνομιοῦχες ἀπὸ τὴ Φύση περιοχὲς τοῦ νησιοῦ μας.

Γενναϊδῶρες προσφορὲς τοῦ κ. Μπασιά, π' ἀποβλέπουν για ἕνα καλύτερο Κεφαλονίτικο μέλλον!

Τὸ μόνο μου χάρισμα εἶναι ἡ ἀγάπη μου για τὴν Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ ἔρευνα, κ' ἄς δοῦμε τώρα τί ἄλλο διαβάσαμε ἢ ἀκούσαμε για τὰ ὄμορφα Κουρουκλάτα.

Εἶναι παλαιὸ ἢ ἀπὸ τὰ νεώτερα χωριὰ τοῦ νησιοῦ μας;

Τὸ ὅτι τὰ Κουρουκλάτα ἀνῆκαν στὸν ἄλλοτε Δῆμον τῆς Κεφαλονιάς Ποταμιάνων, μᾶς τὸ βεβαιώνει ὁ ἱστορικός μας Ἡλίας Τσιτσέλης στὸ Β' τόμο του, ὅπου καὶ ἀναγράφει:

«ΠΟΤΑΜΙΑΝΑ — Ἄλλοτε Δῆμος, ἀποτελούμενος ἀπὸ τὰ χωριά: Φάρσα, Κουρουκλάτα, Δαυγάτα, Δηλινάτα, Φαρακλάτα, Ραζάτα καὶ Προκοπάτα. Ἀπὸ ἐτῶν διηρέθη εἰς δύο Δήμους: Δηλινιτῶν καὶ Φαρακλάτων...».

Καίτοι ὁ ἱστορικός μας δὲν μᾶς δίνει χρονολογίες, ὅμως μποροῦμε με βεβαιότητα να παραδεχοῦμε, ὅτι ἀναφέρεται μετὰ τὴν Ἑνωσι τῆς Ἑπτανήσου με τὴν Ἑλλάδα. Ὅποτε διοικητικὰ διαιρέθηκε τὸ νησί μας σὲ Δήμους, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1864 μέχρι τις ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας, ποῦ ὁ Τσιτσέλης ἔγραψε τὰ «Κεφαλ. Σύμμικτα» του.

Ἀλλὰ στίς καταστάσεις τῶν ἀπογραφῶν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, ποῦ δημοσιεύει στὸ σύγγραμμά του, δὲν ἀναγράφει καθόλου τὰ Κουρουκλάτα, ἐνῶ μᾶς δίνει τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων ἄλλων πολὺ μικροτέρων σ' ἔκταση καὶ πληθυσμὸ χωριῶν τῆς Κεφαλονιάς.

Ὅμως στὴν ἀπογραφή ποῦ κάμανε οἱ Βενετσιάνοι κατα τὸ ἔτος

1583 καὶ τὴν ὁποῖαν περιλαμβάνει στὸν δεῦτερο τόμον τῶν «Κεφαλ. Σύμμικτων», βρίσκουμε τὸ χωριὸ Μεσσαράτα με 121 κάτοικους.

Ὁ ἴδιος ἱστορικός μας καὶ κάτω ἀπὸ τὴν κατάσταση τοῦ πληθυσμοῦ τὴν ὁποῖαν παραθέτει στὸν πίνακά του, σημειώνει σὰν ἐξήγησι για τὰ Μεσσαράτα:

«ΜΕΣΑΡΕΤΙ, χωριὸν ἐν Ποταμιάνοις μὴ σωζόμενον».

Ὅποτε ὁ Τσιτσέλης δὲν βρῆκε στὴ Βενετσιάνικη ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κεφαλονιάς τοῦ 1583 να ὑπάρχη ἐπάνω στὴ γῆ τῆς τὸ χωριὸ Κουρουκλάτα καὶ γι' αὐτὸ συμπεραίνει ὅτι πρὸ τοῦ 1454 ὁ Βενέδικτος Κουρούκλης ἀπὸ τὴν Ἡπειρο ἦλθε στὸ νησί μας, κατοίκησε στὰ Κουρουκλάτα, ποῦ πήρανε καὶ τ' ὄνομά του. Ἐνῶ ὁ ἴδιος μᾶς σημειώνει ὅτι ὑπῆρχε κάποιον χωριὸ ΜΕΣΑΡΕΤΙ, ποῦ ἀνῆκε στὴν περιοχὴ Ποταμιάννα, ἀλλὰ μὴ... σωζόμενον!

Γεγονὸς ποῦ μᾶς κάνει να προσέξουμε αὐτὸ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ πρόσεξε ὁ ἱστορικός μας. Ποῦ θ' ἄκουσε πὸς ὑπῆρχε τὸ ΜΕΣΑΡΕΤΙ στὰ Ποταμιάννα, ποῦ θὰ διάβασε στὴν ἀπογραφή τὸ χωριὸ ΜΕΣΣΑΡΑΤΑ με τοὺς 121 κατοίκους, ἀλλὰ δὲν ἀναρωτήθηκε μήπως τὰ ἀναγραφόμενα ΜΕΣΣΑΡΑΤΑ ἦταν τὰ τωρινὰ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΑ!...

Κι' ἀπὸ τέτοιες ἀπροσεξίες εἶναι γεμάτες ἀρκετὲς σελίδες ἀπὸ τὰ «Σύμμικτα» τοῦ Τσιτσέλη. Γιατί ἔγραψε χιλιάδες σελίδες καὶ φυσικὸ ἦταν να μὴ κάθεται καὶ να ξετινάξει τὴν κάθε πηγὴ του. Τοῦ ὀφείλομε πάρα πολλά, ἀλλὰ καὶ ὀφείλομε να συμπληρώνουμε τὰ κενὰ ποῦ μᾶς ἄφησε. Κι' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ μεγάλα κενὰ θὰ ἦταν τὸ να ὑπῆρχε τὸ 1583 ἐπάνω στὸ νησί μας χωριὸ Μεσσαράτα με ἑκατὸ καὶ πλέον ψυχές, τοῦ ὁποῖου να χάθηκαν τὰ ἴχνη ὀλοτέλα!...

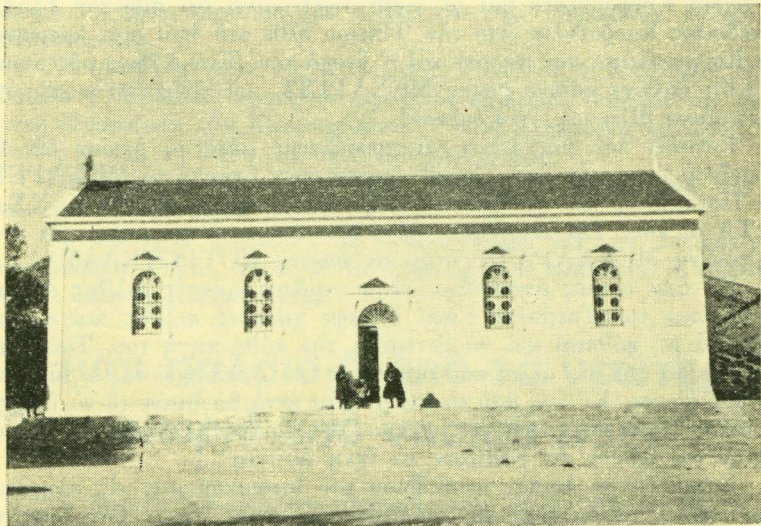
Στηριζόμενοι λοιπὸν στοῦ ἴδιου τοῦ ἱστορικοῦ μας τις πληροφορίες, πρέπει να βάλουμε τὰ πράματα στὴ σειρά τους. Ὅτι ἴσως τὸ χωριὸ Μεσαρέτι, να εἶναι τὸ ἀναγραφόμενον στὴν Βενετσιάνικη στατιστικὴ σὰ Μεσσαράτα. Νὰ ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ παλαιὰ χωριὰ τοῦ νησιοῦ, ἀφοῦ βρίσκεται χτισμένο σ' ὄρεινὴ κ' ἀπόρθητη περιοχὴ. Ὅπως σοφὰ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι χτίζανε τὰ χωριά τους, για τοὺς κίνδυνους τῶν πειρατῶν καὶ ληστῶν. Τὰ Μεσσαράτα να δόθηκαν σὰ φέουδα στὸν εὐγενῆ καὶ αὐλικὸν τοῦ Λεονάρδου Β' τῶν Τόκων Βενέδικτον Κουρούκλην καὶ σὰν ὄνομασία τους να ἐπεκράτησαν ὡς Κουρουκλάτα, ἀπὸ τοῦ ἀφέντη τοῦ Κουρούκλη τὸ ὄνομα.

Ἐπίθεση τὴν ὁποῖαν κάνουμε καὶ για ἕναν ἄλλον σημαντικὸν λόγον. Τὸ ὅτι στὰ Κουρουκλάτα διασώθηκαν πολλὲς οἰκογένειες με τὰ ἐπώνυμα τῶν Μεσσάρη, ἐνῶ τὰ ἐπώνυμα τῶν Κουρούκλη τὰ βρίσκουμε πιὸ διαδεδομένα στὸ Ληξούρι καὶ σ' ἄλλες περιοχὲς τῆς Κεφαλονιάς. Τὸ ὅτι δὲ κ' οἰκογένειες... Μεσσάρη βρίσκουμε πολλὲς καὶ στὸ Ληξούρι, ὅπου ὑπάρχουν καὶ πολλὲς τῶν Κουρούκλη, εἶναι νομίζουμε ἕνας παραπάνω ἐποικοδομητικὸς λόγος, για τὴν καταγωγὴ καὶ τοὺς δεσμοὺς τῶν δύο τῶν οἰκογενειῶν.

ΓΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ἐξ ἄλλου, πῶς ἦταν δυνατὸ τὸ 1454 ὁ Βενέδικτος Κουρουκλῆς νὰ πρωτοκατοίχησε καὶ νὰ σύστησε τὸ χωριὸ πὺν πῆρε καὶ τ' ὄνομά του καὶ τὸ 1583 νὰ μὴ μνημονεύονται τὰ Κουρουκλάτα καθόλου στὴ Βενετσιάνικη ἀπογραφὴ; Κι' ἴσως μιὰ μέρα ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη νὰ δικαιώσῃ τὶς ὑποθέσεις μας. Γιατὶ καὶ πολλοὶ παλαιοὶ Κουρουκλάδες μᾶς βεβαίωσαν πῶς σκάβοντας βρῖσκανε πανάρχαια νομίσματα καὶ κτερίσματα. Εὐρήματα π' ἀποδείχνουν, ὅτι τὰ τωρινὰ Κουρουκλάτα εἶναι

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ : Δυὸ γρηοῦλες καὶ μιὰ παντοσμένη μετὰ τὸ παιδάκι τῆς βγαίνουν ἀπὸ τὸν Ναόν, ὁποῦ ἀνάψανε τὰ καντήλια. Ἦταν ἄρρωστο τὸ παιδάκι κι' ἡ «ΘΕΜΑΤΑΝΙΩΤΙΣΣΑ» τοὺς τὸ γιάτρευσε !

ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ παλαιὰ χωριὰ τοῦ νησιοῦ, πὺν πῆραν τὴν τωρινή τους ὀνομασίαν ἀπὸ τὸν Κουρουκλῆ.

Προῦτα ὅμως θὰ φέρνανε τὸ ὄνομα Μεσσαράτα, χωρὶς νὰ ξέρουμε καὶ τὴν ὀνομασίαν τους κατὰ τοὺς πανάρχαιους χρόνους. Γιατὶ ἀκούσαμε ἀπὸ τοὺς παλαιούς Κουρουκλάδες πῶς πάνω ἀπὸ τὸν λόφο τῆς ἐκκλησίας τους καὶ συγκεκριμένα στὴ θέσση «Κατσαλιάτα» ἢ «Κουτσουρέϊκα», εἶδαν βάσεις χτισμάτων πανάρχαιες. Κι' ἂν δὲν εἶναι οἱ Κουρουκλάδες... ἀρχαιολόγοι, εἶναι ὅμως οἱ πιὸ ἔμπειροὶ τοῦ νησιοῦ μας τεχνίτες γιὰ οἰκοδομῆς, γιὰ δρόμους καὶ γιὰ τὴν κατεργασία τῆς πέτρας, καὶ γὰρ ξέρουνε ἀπὸ τὰ παλαιὰ χτίσματα.

Ἀκόμα δὲ καὶ ξένος ἀρχαιολόγος ἀναζήτησε τὰ ἴχνη τῆς Ὀμηρικῆς Ἰθάκης στὴν κάτω ἀπὸ τὰ Κουρουκλάτα περριοχὴ. Ὅπως κι' ἕνας

ἄλλος Ἕλληνας μᾶς ἄφησε τυπωμένο ἓνα βιβλίον του μ' ἑκατὸ καὶ πλέον σελίδες, τοποθετώντας τὴν Ὀμηρικὴν μᾶς Ἰθάκην ἐπὶ τῆς Χερσονήσου τῆς Παλλικῆς.

Κουρουκλάτικοι δρυῖλοι

Πολλὰ ἀπὸ τὰ λαϊκὰ δίστιχα (ρίμνες) τῶν ἄγνωστων στιχογραφῶν τοῦ νησιοῦ μας τὰ ἔχουμε ἀκούσει ἀπὸ Κουρουκλάτικα χεῖλη. Καὶ τὰ ἔχουμε δημοσιεύσει δεκάχρονα στὸ... μακροτὴ «Φανὸ τῆς Κεφαλονιάς» καὶ στὰ «Κεφαλονίτικα Ἡμερολόγια» μας. Πὺν μιλοῦν γιὰ ἔρωτες, γιὰ εἰδύλλια, γιὰ πόθους, γι' ἀγάπες, γιὰ ὄνειρα κι' ἐπιθυμίες τῶν παλαιῶν, κατὰ τοὺς βραδυνούς καὶ Κυριακάτικους περιπάτους πὺν κάνανε μέχρι τὸν «Βράχο». Μέχρι ἐκεῖ ἢ καὶ πιὸ πέρα κατὰ τὸ «Μύλο» φτάνανε τὰ σουλάτσα τους, μ' ἀνταλλαγῆς ματιῶν, μὲ κρυφὰ χαμόγελα, μὲ στέναγμούς, μὲ ὄρκους καὶ ὑποσχέσεις, γιὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ἀγάπην τους.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸν «Βράχο» τὸν διατήρησαν κάτω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωριοῦ τους, ὅπως τὸν βλέπετε στοῦ παρόντος μας τὴν εἰκόνα. Γιὰ νὰ τοὺς θυμίζῃ τὰ περασμένα καὶ ὄμορφα!...

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ στιχογραφικοῦ λαογραφικοῦ τους πλοῦτου, τὰ Κουρουκλάτα μας ἔχουν καὶ τοὺς ὄμορφους θρύλους τους. Δύο ἀπὸ τοὺς ὁποίους καταχωρήσαμε στὸ «Σατιρικὸ Κεφαλονίτικον Ἡμερολόγιον τοῦ 1969» καὶ τοὺς ὁποίους ὀφείλουμε νὰ περιλάβουμε καὶ σ' αὐτὴ τὴν φυλλάδα. Ἀλλὰ προτοῦ σᾶς δώσουμε τὸν θρύλον γιὰ τὴν Παναγίαν τὴν «Θεματανιώτισσαν» ἢ «Θεματισσιάναν», ἂς δοῦμε τί γράφουν τὰ παλαιὰ μας βιβλία γιὰ τὸ ἱστορικὸ τοῦτο Κεφαλονίτικον Μοναστήρι.

Γιὰ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς «Θεοτόκου στὰ Θέματα»

Ὁ ἱστορικὸς μας Ἡλίας Τοιτσέλης γράφει στὰ «Κεφαλ. Σύμμικτα» μετὰ τὴν ὄραϊαν του καθαρεύουσα :

«Ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πετρώδους βουνοῦ, ἄνω καὶ ἀντικρὺ τοῦ χωριοῦ Ταρκασάτα τῆς Πυλάρου, εἰς μικρὸν ὄροπέδιον, ὅπου καὶ δασύλλιον ἱψηλῶν πρίνων, κεῖται ἡ ἀνδρῶα μονὴ τῶν Θεμάτων, εἰς ἣν φθάνει τις ἐκ Δρακοπουλάτων δι' ἀνωφερῶν καὶ δυσβάτων ἀτραπῶν, μετὰ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

Ἡ θεὰ ἐκεῖθεν εἶναι μαγευτικὴ. Ἀνατολικῶς φαίνεται ἡ θάλασσα, καὶ πρὸς τὸν ἄνατον τῆς Ἰθάκης καὶ ἀπταὶ τῆς Ἀχαρνανίας. Ἀνατο-

Η ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΣΤΟΝ «ΒΡΑΧΟ»: Ένας θεώρατος βράχος
 ἔστεκε ἀπὸ αἰῶνων στὴν ἄκρη τοῦ κάτω τῆς ἐκκλησιαστικῆς δρόμου. Εἶχε
 ὕψος περισσότερο ἀπὸ 30 μέτρα καὶ εὐλαβικοὶ σπῆς παραδόσεις τοῦ
 τόπου μας οἱ Κορουνιάδες, διατήρησαν τὴν κορυφὴν του. Μέχρι τὸν
 «Βράχο» φτάνανε τὰ βραδυνὰ καὶ Κυριακάτικα σουλατσαρίσματα.
 Ἄραγε πόσα καὶ πόσα εἰδύλλια καὶ θ' ἀντίκρουσε; Σούρουπο πάθησε
 ἡ φωτογραφία μας, γι' αὐτὸ καὶ βλέπετε πάλι στὸ «Βράχο» νὰ γυροῖ
 τὸ κοπάδι μὲ τὰ πρόβατα στὰ Κορουνιάτα γιὰ στάλασμα

Η ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ «ΘΕΜΑΤΑ-
 ΤΙΣΣΙΑΣ» ἢ «ΘΕΜΑΤΙΣ ΣΙΑΝΑΣ», με καταφύκτη τῆς ζώνης
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΡΑΧΩΡΙΟΥ
 ἔστι ἐκ τῶν ἀειτάτων καὶ τοῦ χωριοῦ οἱ κοπέλλες ν' ἀφήνουν τὴν Προ-
 στάτισά τους δίχως λουλούδια

λικοβορείως ὑποῦται γυμνὸν τὸ «Καλὸν Ὅρος» καὶ μέρος τῆς Πυλάρου. Δυτικῶς ἡ Ἁγία Δυνατὴ καὶ νοτίως τὸ «Αὐτὸν τῆς Σάμης».

» Ἐκτὸς τοῦ περιβόλου εὐρίσκονται καὶ δύο ἐρημοκλήσια, ἡ Ἁγία Τριάς καὶ ὁ Ἅγιος Νικόλαος (δωρηθεὶς τῇ Μονῇ ὑπὸ τινος μοναχοῦ τῷ 1648).

» Ἡ Μονή, κατὰ παράδοσιν, ἐκτίσθη ὑπὸ δύο μοναστριῶν, τῆς μὲν ἔξ Ἄσσου, τῆς δὲ ἐκ Πυλάρου. Τὰ «Θέματα» ἀπαντῶσιν ὡς χωρίον τῇ 23ῃ Φεβρουαρίου 1545, ἐν συμβολαιογραφικῇ πράξει Ζακυνθίου Θεοφ. Παρίση, σελ. 28, ἐν Ἀρχαιοφυλακείῳ Ζακύνθου. Ἐν τούτοις πέριξ τῆς Μονῆς ὑπάρχει θέσις «Παλιὰ Χώρα». Παράδοσις σφύζεται, ὅτι κατωτέρω τῆς Μονῆς ὑπῆρχον ἄλλοτε τὰ μὴ ὑπάρχοντα νῦν χωρία Λουτάτα καὶ Σταμενάτα. Ἐπίσης σφύζονται ἔξω καὶ μικρὸν ἀπὸ τῆς Μονῆς, ἐρείπια παλαιοῦ συνοικισμοῦ Πουλάτα.

» Εἶναι βέβαιον, ὅτι παλαιότερον ἀνῆκεν ἡ Μονὴ τῷ οἴκῳ Καλλιβωκᾶ, ὅθεν καὶ πολλάκις ἀπαντᾷ «Στοῦ Καλλιβωκᾶ» ἀντί: «Θέματα».

» Ἄγνωστον πότε περιῆλθεν ἡ Μονὴ τοῖς Καροῦσις, ἀλλὰ τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου 1649 ὁ Κάμιλος Καροῦσος ἀπὸ εἰκοσιπέντε ἐτῶν κύριος αὐτῆς, παρεχώρησε ταύτην τῷ ἐκεῖ προσετώτῳ τῶν μοναχῶν Γαβριὴλ Βαλλιάνῳ, ὅπως συστήσῃ ἐκεῖ κοινόβιον.

» Ἡ Μονὴ ἔχει δύο μετόχια: τὴν Ὑπαπαντὴν καὶ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, ὅπερ ἀνῆκε πρότερον τῇ οἰκογενείᾳ Λογαοῦ, παρὰ τῇ Ἁγίᾳ Εὐφημίᾳ κείμενον, δωρηθὲν δὲ τὸ μὲν ἡμῖσι τῷ 1803, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τῷ 1805.

» Περὶ τοῦ μετοχίου τῆς Ὑπαπαντῆς διεξήχθη δίκη μαζρὰ, μεταξὺ τῆς Μονῆς καὶ τῶν ἐπανομεριτῶν τῆς Πυλάρου, διεκδικούντων τὴν κυριότητα, ὅπερ ὁμως περιῆλθεν αὐθις τῇ μονῇ.

» Πλὴν τῶν μετοχιῶν τούτων, ἔχει ἐκτεταμένως γαίᾳς πρὸς βοσκὴν αἰγοπροβάτων, διὰ τοῦτο ἔχει πολυάριθμον ποιμνιον. Κατὰ τὸ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ κτηματολόγιον, εἶχε 1.000 βατσέλια ἐκτάσεις γαιῶν καὶ 325 ἐλαίας.

» Καὶ περὶ κυριότητος τῆς Μονῆς μαζρὰ ἐγένετο δίκη μετὰ τοῦ ἐκ Πυλάρου ἱερέως Ἰωάννου Μαζοῦ, ἧτις ἐπερατώθη, καθ' ἃ καὶ ἡ τοῦ μετοχίου Ὑπαπαντῆς, ὑπὲρ αὐτῆς, ἐπὶ ἀρχιερέως Σπυριδωνοῦς Κοντομιχάλου, σθεναρῶς ὑπερασπισθέντος τὰ δικαιώματα τῶν Μονῶν κατὰ τῶν παντοίων διεκδικητῶν ἢ καταχραστῶν.

» Περὶ τοῦ πάλαι προσωπικοῦ ἀγνοοῦμεν. Τῷ 1805 ὁμως εἶχε τεσσαράκοντα μοναχοὺς, ὧν πέντε ἱερεῖς, καὶ πρόσοδον 3.846 πιαστῶν, τῷ δὲ 1899 δέκα. Κατεῖχε δὲ καὶ ἔχει τινα ἔτι χειρόγραφα.

Ἀυτὰ γράφει ὁ ἱστορικός μας στὰ «Σύμμικτά» του, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἀναφέρει τίποτα, γιὰ τὸ ὅτι στὰ «Θέματα» ὑπῆρχανε δύο ὅμοιες εἰκόνες τῆς Παναγίας. Οὔτε πὼς τῇ μία τὸ Μοναστήριον τὴν χάρισε στὴν ἐκκλησία τῶν Κουρουκλάτων, τοῦ «Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου». Κι ὁ ἡγούμενος τῶν «Θεμάτων» ἀξίωσε νὰ τοποθετηθῇ στὸν θρόνον τῆς

ἐκκλησιᾶς τ' Ἁγίου Ἰωάννου, ποὺ τότε φριαχνότανε στὰ Κουρουκλάτα καὶ νὰ γιορτάζεται κάθε χρόνο λίγες μέρες μετὰ τὸ Πάσχα. Καὶ νὰ τί ἀκούσαμε ἀπὸ τοὺς παλαιούς γιὰ τὴ θαυματουργὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας «Θεματανιώτισσας» ἢ «Θεματισσιάνας»:

Τῶν Κουρουκλάτων ἡ Υ. Θ. ἢ «Θεματανιώτισσα»

Εἶχανε, λέει, στὸ πλούσιο καὶ ἱστορικὸ Κεφαλονίτικο Μοναστήρι «Στὰ Θέματα», δύο πανόμοιες ἀγιογραφίες τῆς Θεομήτορος. Οἱ ὁποῖες μάλιστα δὲν ἀνῆκαν στὴ «Μονὴ τῶν Θεμάτων», ἀλλὰ προερχόντουσαν ἀπὸ τὸ πανόρχαιο καὶ ξακουστὸ Μοναστήρι τῆς «Παναγίας τῶν Καθαρῶν» τῆς Ἰθάκης. Ὁ δὲ ἡγούμενος τῆς «Μονῆς τῆς Παναγίας στὰ Θέματα» μὰ κι' εἶχε στὴν κατοχὴ του δύο ἅγιες εἰκόνες ἀκριβῶς ὅμοιες, δέχτηκε νὰ παραχωρήσῃ τὴ μία στὴν οἰκογένεια τῶν Κατσούρη μὲ τὴν προϋπόθεση πὼς στὴν ἐκκλησίᾳ τους ποὺ θὰ φριαχνᾶνε στὸ χωριὸ τους στὰ Κουρουκλάτα θὰ τὴν δονόμαζαν «Παναγία Θεματανιώτισσα», γιὰ ν' ἀποθανάτιζται ἡ προέλευση τῆς ἐξαιρετικῆς τέχνης ἁγίας εἰκόνας.

Οἱ δὲ πιστοὶ κι' εὐλαβικοὶ Κατσούρηδες πῆγανε στὰ «Θέματα» παραλάβανε τὴν εἰκόνα καὶ ξεκινήσανε γιὰ τὸ χωριὸ τους. Ἀλλὰ ἐκεῖ ψηλὰ στοῦ βουνοῦ τὸ δύσβατο μονοπάτι κι' ἀκριβῶς στὴ θέση τὸ «Μονοδέντρι», ποὺ βρίσκεται πρὸ πάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ τους, ἡ Ἁγία εἰκόνα γίνηκε μολύβι ἀσήκωτο εἰς τὰ χέρια τους. Βάρυνε σιγά - σιγά τόσο πολὺ εἰς τὰ χέρια τους ποὺ ἀρχικὰ ἀναγκάσθηκαν νὰ τὴν ἀκουμπήσουν κατάχαμα. Κι' ὅταν κατοπινὰ οἱ Κατσούρηδες ὅλοι δώσανε συχέριο γιὰ νὰ τὴν σηκώσουνε, τοῦτο στάθηκε ἀκατόρθωτο. Καταλαβαίνοντες δὲ πὼς κάτι τὸ Θεῖο κι' ἀπόκομο θὰ συνέβαινε κατηφορίσανε γιὰ τὸ χωριὸ τους, μ' ἀδειανὰ χέρια, γιὰ ν' ἀναγγελοῦνε στοὺς συγχωριανοὺς τους τὸ θαῦμα.

Ὁ δὲ γέρο παπᾶς τοῦ χωριοῦ, ἔδωσε τὴν πιθανὴν του ἐξήγησι:

— Ἡ Παρθένα ἀπὸ τὰ Θέματα θὰ θέλῃ νὰ πᾶμε ὅλοι οἱ Κουρουκλάδες νὰ τὴν παρακαλέσουμε νὰ μᾶς ἔλθῃ σὰ προστάτισσα στὸ χωριὸ μας.

Καὶ μ' ἐπικεφαλῆς τὸν εὐλαβικὸ καὶ σεβάσμιο γέροντα, μὲ τὸν Σταυρό, τὰ ἐξαφτέρυγα καὶ τὶς λαμπάδες καὶ μὲ ὀμαδικὴ ψαλμωδία, ἀνηφορίσανε οἱ Κουρουκλάδες στὸ «Μονοδέντρι», ὅπου κι' ὅλοι τους γονατίσανε μπροστὰ στὴ «Θεματανιώτισσα».

Μόλις δὲ ὁ γέρο παπᾶς τελείωσε τὴν κατανυκτικὴν του παράκλησι ἡ θαυματουργὴ εἰκόνα ξεβάρυνε κι' ἔγινε σὰν ποῦπουλο ἐλαφριά. Οἱ δὲ πιστοὶ Κουρουκλάδες γεμάτοι συγκίνηση, κατάπληξη καὶ λατρεία, τὴν τοποθέτησανε στὸ θρόνον τῆς ἐκκλησιᾶς τοῦ χωριοῦ τους.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΗΣ ΤΩΝ ΚΟΥΡΟΥΚΛΑΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΙΣΣΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΛΟΓΗΤΟΝ ΩΡΑΙΟΤΑΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΤΗΣ. Μπροστά κρέμονται τὰ χρυσὰ καὶ τ' ἀσημένια καντήλια, τὰ περισσότερα τὰματα τῶν παστῶν, ἡ ζώνη κατὰφορητὴ ἀπὸ ἀναθήματα, τὸ ἀπαραίτητο βάθος μὲ τὰ λουλούδια καὶ ὁ δικέφαλος Βυζαντινὸς αἰτὸς

Ἡ «Ἐλνὰ τοῦ Κόκορου»

Ὁ δεύτερος θρῦλος τὸν ὁποῖον καταχωρήσαμε στὸ φτεινό μας «Κεφαλ. Ἡμερολόγιο» ἔχει καὶ ἄλλες ἐκδοχές. Μιλεῖ βέβαια γιὰ τὴν ἴδια καὶ ὁμορφὴ Κουρουκλούρα, ἀλλὰ ἄλλοι λένε πὸς πῆγε στὸ χαρέμι τοῦ τότε Σουλτάνου καὶ ἀπὸ ἐκεῖ σὰν Ἑλληνοπούλα εὐεργετοῦσε τοὺς Ἕλληνες.

Ἄλλοι προσθέτουν πὸς γυρίζοντας πάμπλουτη ἀπὸ τὸ Σουλτανικὸ χαρέμι στὸ νησί μας, πέθανε περνώντας ἀπὸ τὴν Πάτρα. Ἄλλοι πὸς γύρισε στὰ Κουρουκλάτα καὶ ἔκαμε πολλὰ τὰ καλά. Καὶ ἄλλοι ἀφηγοῦνται ὅτι ξεχύθηκε στὴ ράχη γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἀλλὰ τὴν πιάσανε κοντὰ στὴ ρίζα τῆς «Ἐλνᾶς τοῦ Κόκορου».

Ἐκεῖνο πὸν εἶναι διαπιστωμένο εἶναι τὸ ὅτι οἱ Τούρκοι στὴν Κεφαλονιά παραμένειαν σὰν κατακτητὲς μόνο περὶ τὰ 15 χρόνια, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ 1485 ἕως τὸ 1500. Καὶ κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην ζοῦσε στὰ Κουρουκλάτα ἡ πιδὸ ὁμορφὴ Κεφαλονιτοπούλα, τὴν ὁποῖαν βάλανε στὸ μάτι οἱ Τούρκοι γιὰ νὰ τὴν κάμουνε πεσκεῖσι (= δῶρο) εἰς τὸν Σουλτάνο τους, ὃ δὲ πιδὸ ἐπικρατέστερος θρῦλος εἶναι ὁ παρακάτω :

Πλαῖ στὴν ἐκκλησίᾳ τῆς «Παναγίας Θεματιανιώτισσας» στὰ Κουρουκλάτα καὶ λίγο πιδὸ πάνω στοὺς ψηλοὺς καὶ ἀπόκρημινους βράχους, ἀνάμεσα σ' ἀραιόφυτα ἐλαιόδενδρα, ξεχωρίζεῖ ἡ παμπάλαιη καὶ χοντροκορμὴ τοῦ «Κόκορου ἢ Ἐλνᾶς».

Ἀπὸ τὴ ρίζα τῆς ὁποίας, ἡ θεὰ προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸ καὶ τὸ δέος, γιὰ τὴν γύρω ποικιλόμορφῃ φυσικῇ ὁμορφίᾳ, π' ἀγκαλιάζουνε τὰ κατὰπληκτα ἀνθρώπινα μάτια.

Ἡ ψυχὴ μας χαϊδεύεται ἀπὸ τὰ γύρω βελούδα τῆς Φύσεως τὰ ὁποῖα δραματικὰ ἀποτελοῦν τὸ πιδὸ θαυμάσιο καὶ μαγευτικὸ τους κοκτέιλ... Μὲ τὰ κεντητὰ ἀκρογιάλια, τὴ φουρτουνιασμένη στὸ φόντο θάλασσα, τοὺς γύρω ἀπότοιμους βράχους, καὶ τὴν ἡμερότητα τοῦ πράσινου, πὸν κορμιζάρουνε τὰ ξέχωρα ταμπλὼ τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν τοῦ νησιοῦ μας.

Ἄλλὰ τὸ ἀπερίγραπτο σὲ μεγαλεῖο καὶ ὁμορφίᾳ τοῦτο τοπίο μὲ παράσυρε τόσο πὸν κοντεύω νὰ ξεχάσω, γιὰτὶ σκαρφάλωσα μέχρι τὴ ρίζα τῆς «Ἐλνᾶς τοῦ Κόκορου».

Γύρω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀντίκρισα τὰ θεμέλια κτισμάτων πανάρχαιων πὸν δείχνουνε, πὸς στὴ θέση αὐτὴ θὰ εἶχανε ἀποτραβηχτῆ καὶ χτίσει τὰ σπίτια τους, γιὰ τὸν κίνδυνον τῶν Πειρατῶν, οἱ Κατσιαλάδες καὶ οἱ Κατσούρηδες, γι' αὐτὸ καὶ φέρνει ἀκόμα τὴν ὄνομασίᾳ «Κατσιαλάτα» ἢ «Κατσουρέζια».

Ἐγὼ δὲ Κατσούρης μὲ τὸ παρασουκλι. «Ὁ Κόκορος» εἶχε μιὰ μοναχοκόρη πὸν τὸν τρώμαζε ἢ ὁμορφίᾳ της. Ἦταν μιὰ σωστὴ ἀνθρώπινη ζωογραφία ἢ μοναχοκόρη τοῦ «Κόκορου», γι' αὐτὸ καὶ τὴν ἐκρυβε, μὴ τὴν δουνε τῶν Ἀπίστων τὰ μάτια. Σίγουρος, πὸς οἱ τότε Τούρκοι

ψηλή κορφή τῆς ἐλιᾶς κι' ἄφησε τὸ ἀγαματένιο κορμί της νὰ πέση καὶ νὰ συντριμμασθῇ στοὺς ἀποκάτω ἀπότομους κι' ἀπόκρημινους βράχους.

Γράφοντας ἀκόμη μίαν ἡρωϊκὴ σελίδα αὐτοθυσίας καὶ ἡρωισμοῦ στὶς τόσες κι' ἄμετρες τῶν ὑπέροχων Ἑλληνίδων.

Ὁ δὲ ἡρωϊσμός κι' ἡ θυσία τῆς μοναχοκόρης τοῦ Κατσούρη θ' ἀποθανατίσθηκαν ἀπὸ τὸν ἄγνωστο λαϊκὸ ποιητὴ τῆς Κεφαλονιάς, ἀπὸ τὸ θρυλικὸ τραγούδι τοῦ ὁποῖου οἱ τωρινοὶ γέροι κάτοικοι τῶν Κουρουκλάτων δὲν θυμοῦνται παρὰ μόνον αὐτὸ τὸ δίστιχο :

Ἰσια νᾶβγη τὸ φεγγάρι
θᾶρητ ὁ Τοῦρκος νὰ σὲ πάρη

Ὅσο γιὰ τὴν τοποθεσία πῆρε τὴν ὀνομασία : «Τοῦ Κόκορου ἢ Ἑλῆα» καὶ πρέπει ὅλοι οἱ Κουρουκλάδες νὰ διαφυλάξουν τὸν ὁμορφο θρυλο τους σὰ φυλαχτὸ καὶ νὰ τὸν ἀφηγοῦνται μὲ καμάρι καὶ μὲ Ἑθνικὴ περηφάνεια στοὺς ἐπισκέπτες τους καὶ στὶς ἐρχόμενες γενεές.

Ὅσα ἄλλα ἀκούσαμε γιὰ τὸ χωριὸ

— Ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ τωρινοῦ γηραιοῦ προέδρου τοῦ χωριοῦ κ. Λεωνίδα Βαγγελάτου ἀκούσαμε πὼς παλαιὰ τὸ χωριὸ ἦτανε πολυάριθμο σὲ πληθυσμό.

— Ἀπόδειξη πὼς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, στὸν ὁποῖον βρίσκεται ὁ θρόνος μὲ τὴν προστάτισα τοῦ χωριοῦ τὴν «Παναγία τῆ Θεματισσιάνα» ὑπῆρχαν κι' οἱ ἐκκλησιᾶς τοῦ «Ἁγίου Βασιλείου», τῆς «Ἁγίας Παρασκευῆς», τῆς «Ἁγίας Ἀναστασίας», τοῦ «Ἁγίου Νικολάου» καὶ τοῦ «Ἁγίου Σπυρίδωνα» κι' ἄλλες πὸν δὲν θυμᾶται.

— Ἐμεῖς ἀπὸ ὅλες τὶς ἀπογραφές τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ νησιοῦ μας πὸν μπορέσαμε νὰ μελετήσουμε, σὰν πὸν πολυάριθμη βρήκαμε τὴν ἀπογραφὴ πὸν ἀναγράφει στὴν Κεφαλονίτικη «Γεωγραφία» του ὁ Ἀντώνιος Μηλιαράκης σὰν ἐπίσημη κρατικὴ τοῦ 1889.

— Στὴν ὁποῖαν καὶ σημειώνει ὅτι τὸ 1889 ἀπογράφηκαν στὰ Κουρουκλάτα 197 ἄνδρες καὶ 205 γυναῖκες, ἦτοι σύνολο πληθυσμοῦ τοῦ χωριοῦ 402 ψυχές.

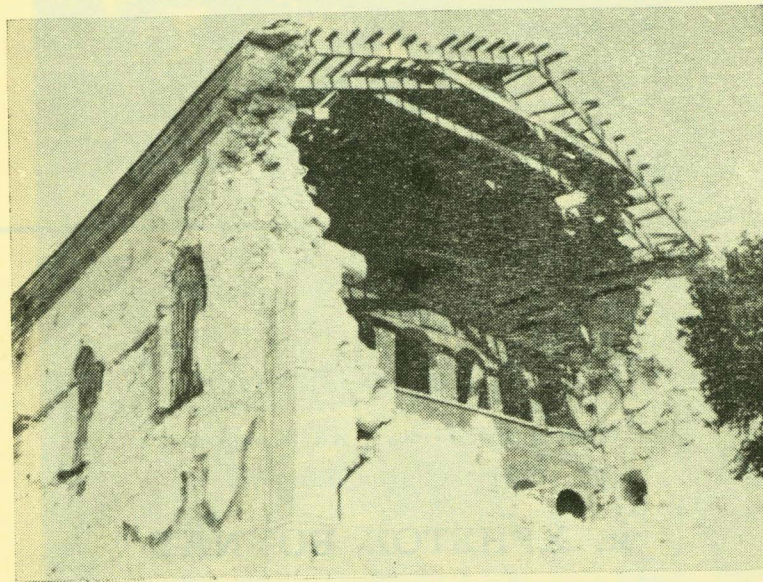
— Κατὰ τὴν τελευταία ἐπίσημη ἀπογραφὴ τοῦ 1961 ἡ Νομαρχία μᾶς πληροφόρησε πὼς ὁ πληθυσμὸς ἀνῆρχετο σὲ 189 ψυχές.

— Καὶ πὼς στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τοῦ νομοῦ μας στὰ Κουρουκλάτα εἶναι γραμμένοι μὲ δικαίωμα ψήφου 135 ἄνδρες καὶ 134 γυναῖκες, ἦτοι οἱ σημερινοὶ ψηφοφόροι εἶναι συνολικὰ 269.

— Γεγονὸς πὸν συμβαίνει σὲ κάθε πόλι καὶ χωριὸ τοῦ νομοῦ μας. Ἐξ αἰτίας τοῦ ἐκπατρισμοῦ καὶ τοῦ Κεφαλονίτικου φιλαλληλοῦ. Κι' εἶναι διπλάσιοι ἢ καὶ τριπλάσιοι οἱ ξενητευμένοι κι' οἱ ναυτικοὶ μας, ἀπὸ τοὺς μόνιμους κάτοικους. Γιατ' εἶναι ὁ τόπος μας ξερὸς καὶ ἄγονος, γεγο-

νὸς π' ἀναγκάζει τὸν πληθυσμὸ νὰ ἐκπατριζέται, ἀλλ' οἱ Κεφαλονῖτες καὶ ξαναγυρίζουν μιά μέρα στ' ἅγια χῶματα τῶν πατέρων τους. Γι' αὐτὸ κι' ὁ πληθυσμὸς τῶν 40 χιλιάδων κατοίκων τοῦ νησιοῦ μας πὸν βρέθηκε κατὰ τὴν τελευταία ἀπογραφὴ τοῦ 1961, δὲν εἶναι ὁ πραγματικὸς, ἀλλὰ τριπλάσιος ἢ καὶ τετραπλάσιος.

— Ὁφείλουμε ἐπίσης νὰ μνημονεύσουμε ὅτι τὰ μετασεισμικὰ Κουρουκλάτα ἀξιοποιήθηκαν τουριστικὰ καὶ παίρνουνε κοσμοπλίτικη ὄψη,

ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΙΣΜΙΚΗ ΛΑΙΛΑΠΑ : Μία εἰκόνα τῆς καταστραμμένης ἐκκλησιᾶς ἀπὸ τὴ σεισμικὴ λαίλαπα τοῦ 1953, πὸν σάρωσε σιθέμελα τὴν Κεφαλονία μας. Ἦταν τέτοια ἡ καταστροφὴ τῆς, πὸν δὲν ἐπιδεχότανε ἐπισκευές. Γι' αὐτὸ καὶ ξαναχτίστηκε ἀπὸ τὰ θεμέλια

χάρη στὶς γενναϊόδωρες προσφορές τοῦ μεγάλου τῆς Κεφαλονιάς εὐεργέτη κ. Εὐάγγελου Τυπάλδου Μπασιά.

— Τὸ πόσα πρόσφερε καὶ προσφέρει γιὰ τὴν Ἐκκλησιά, γιὰ τὸν μεντοστρώσεις τῶν γύρω χώρων καὶ δρόμων ὅπως καὶ γι' ἄλλα στὸ χωριὸ ἔργα, κατόπιν εἰσηγήσεων τοῦ νομικοῦ του συμβούλου δικηγόρου κ. Διομήδη Σπινέλλη δὲν ξέρουμε.

— Πολλὰ ἑκατομμύρια δαπάνησε καὶ δαπανᾷ ὁ κ. Μπασιάς γιὰ τὰ ὁμορφα Κουρουκλάτα κι' ἤδη ἐπιχορηγεῖ τὴν κατασκευή δλοκλήρου μὲ τσιμεντο τοῦ δρόμου.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

προσφοράν μας, ὀφείλουμε νὰ ἐξάρουμε καὶ τὶς ἀκούραστες φροντίδες καὶ προσπάθειες τῶν εὐλαβικῶν καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐπιτρόπων, τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κουρουκλάτων κ. κ. Θεοδώρου Μεσσάρη, Ἡλία Παπαδάτου, Διονυσίου Ραλλάτου. Καὶ οἱ ὅποιοι, χωρὶς νὰ λογαριάζουν κόπους καὶ τρεχάματα, πολλὰ προσέφεραν γιὰ τὸ ξαναχτίσιμο τοῦ Ναοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἔργων, τὰ ὅποια πραγματοποιήθηκαν στὰ Κουρουκλάτα μὲ τὶς γενναϊώδεις προσφορὰς τοῦ κ. Μπασιά.

Ὁ μοναδικὸς ξεναγὸς

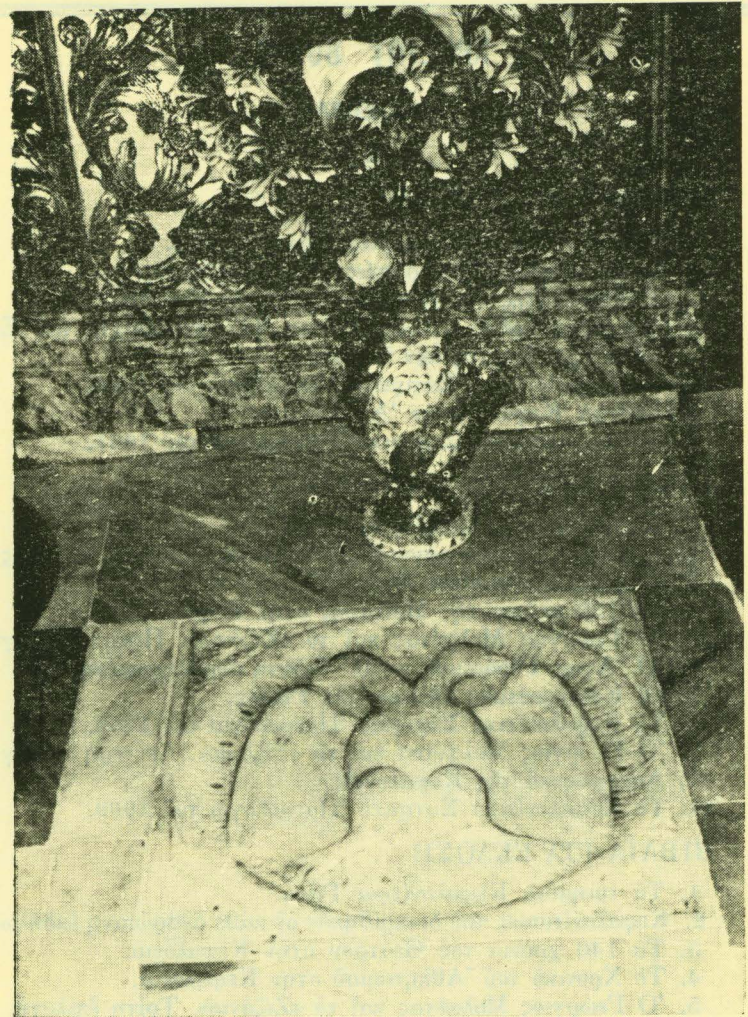
σὰ γνώστης τῆς Ἱστορίας καὶ Λαογραφίας τῆς
νήσου μας, εἶναι ὁ ἄνεργος

κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΟΥΝΑΣ

Ἐναλαμβάνει κάθε ξενάγηση στὶς πόλεις καὶ στὰ χω-
ριά τῆς Κεφαλονιάς μὲ μικρὴν ἀμοιβή.

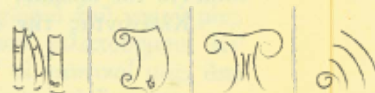
Τηλεφωνήσατε ἢ γράψατε :

Χρῆστον Βουνᾶν, Ἀργοστόλι. Τηλέφ. 6 - 50

Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΚΕΦΑΛΟΣ ΑΕΤΟΣ : Στὸ κέντρο τῆς ἐκκλησιάς καὶ μπροστὰ ἀπὸ τὸν θρόνο τῆς «Θεμισσιάνας Παρθένας» διασώθηκε ὁ Βυζαντινὸς δικέφαλος αετός, τὸν ὁποῖον βλέπετε στὸ κάτω τῆς εἰκόνας μέρος. Ὅλες οἱ «παλαιόχτιστες», ὅπως ἀποκαλεῖ ὁ Λαὸς τοῦ νησιοῦ τὶς παμπάλαιες ἐκκλησιές, εἶχαν καὶ τοὺς δικέφαλους αετούς των. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἄλλη μίαν ἀπόδειξη, ὅτι τὰ ἱεροθέματα δὲν χτίστηκαν μετὰ τὸ 1454, ὅπως ἀναγράφει ὁ ἱστορικὸς μας Τοιτσέλης

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΒΟΥΝΑ

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ

ΒΙΒΛΙΑ ΕΞΑΝΤΛΗΜΕΝΑ :

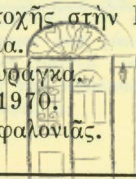
1. Κεφαλονίτικες Ήθογραφίες. Τόμος πρώτος.
2. Κεφαλονίτικες Ήθογραφίες. Τόμος δεύτερος.
3. 'Ο Προστάτης τῆς Κεφαλονιάς 'Αγιος Γεράσιμος.
4. Δημήτρης Δαβῆς - Λουρεντζάτος. 'Ο 'Επιτελάρχης τοῦ 'Ενωτικοῦ τῶν 'Επτανησίων 'Αγώνα.
5. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1966.
6. Εἶθυμα Κεφαλονίτικα 'Αφηγήματα.
7. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1967.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΤ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ :

1. Κεφαλονίτικες 'Ιστορίες καὶ Θρύλοι.
2. Γεράσιμος Μαυρογιάννης. 'Ο δεύτερος 'Εθνικός Ποιητής.
3. Παρακαλῶ, γελᾶσετε Κεφαλονίτικα.
4. Τὰ 130 χρόνια τῆς Μουσικῆς στὴν Κεφαλονιά.
5. 'Ο Γεώργιος Μολφέτας καὶ τὸ «Ζιζάνιο». Πρώτη ἐπιλογή.
6. 'Ο 'Αγιος Γεράσιμος — Β' ἔκδοση συμπληρωμένη.
7. Οἱ Κεφαλονίτικες Θαλασσινὲς Ρίμνες.
8. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1968.
9. 'Ο Γεώργιος Μολφέτας καὶ τὸ «Ζιζάνιο». Δεύτερη ἐπιλογή.
10. Λαογραφικὰ τῆς Κεφαλονιάς.
11. Τὸ Κεφαλονίτικο Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1969.

ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

1. Τὰ τιμημένα Κεφαλονίτικα Ράσα.
2. Κεφαλονίτισσες ποὺ διακρίθηκαν σὲ κάθε ἀνθρώπινη ἐκδήλωση.
3. Τὰ 140 χρόνια τοῦ Θεάτρου στὴν Κεφαλονιά.
4. Τὸ Χρονικό τοῦ 'Αθλητισμοῦ στὴν Κεφαλονιά.
5. 'Ο Γεώργιος Μολφέτας καὶ τὸ «Ζιζάνιο». Τρίτη ἐπιλογή.
6. 'Αμίμητες Κεφαλονίτικες φάρσες.
7. Μικὴς Δαβῆς - Μερτζάνης. 'Ο Τυρταῖος τοῦ 'Ενωτικοῦ τῶν 'Επτανησίων 'Αγώνα.
8. Τὸ ἱστορικό τῆς 'Ιταλικῆς Κατοχῆς στὴν Κεφαλονιά.
9. Μία ὥρα μὲ Κεφαλονίτικα γέλια.
10. 'Ανέκδοτα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ Λαυραγγα.
11. Τὸ Σατιρικό 'Ημερολόγιο τοῦ 1970.
12. 'Η συνοπτικὴ 'Ιστορία τῆς Κεφαλονιάς.

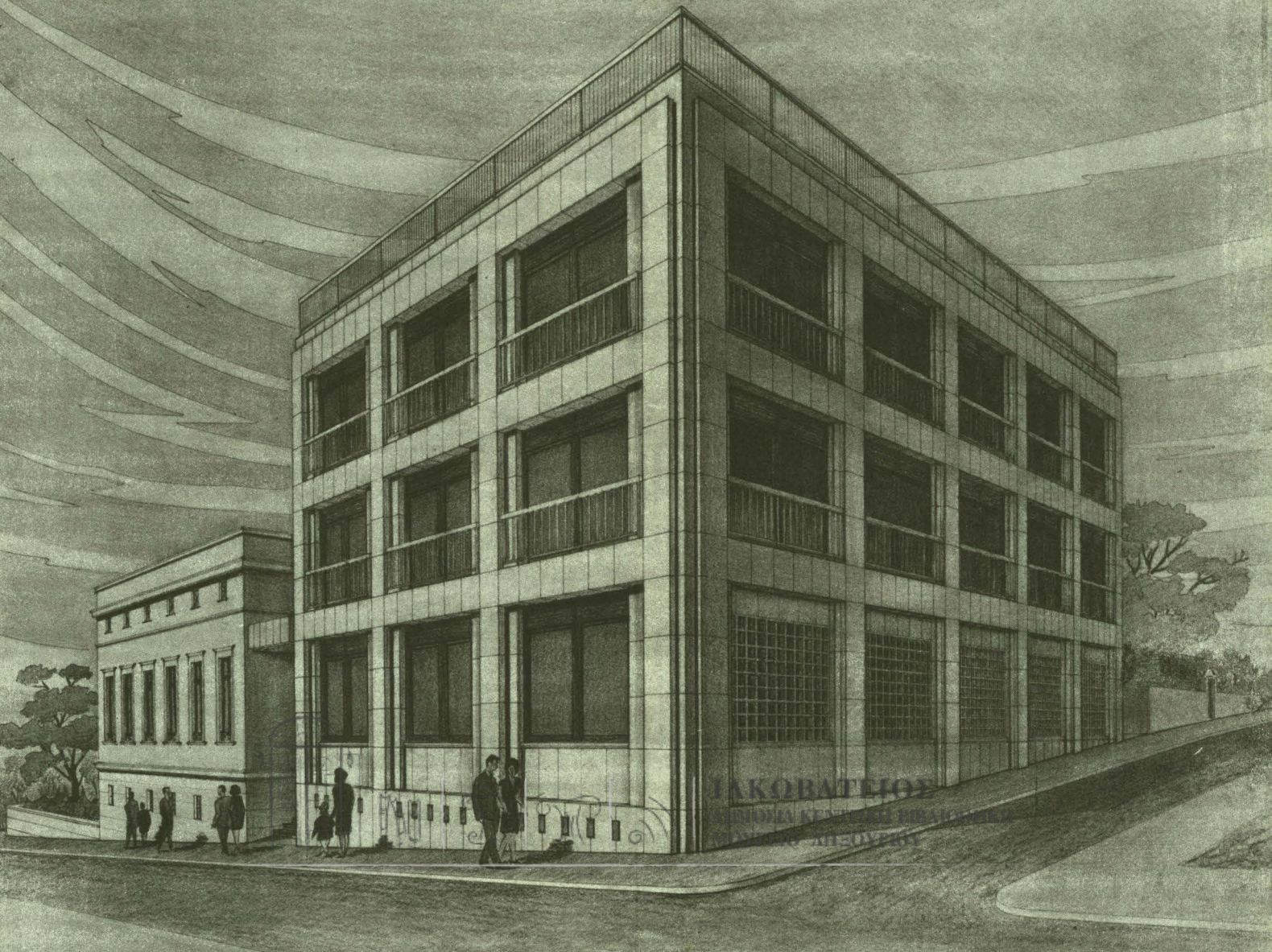
ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.Σ2.Φ13.0032

ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

«ΜΟΡΩΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ»

ΑΩΡΕΑ Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΘ. ΤΥΠΑΛΔΟΥ - ΜΠΑΣΙΑ

ΙΑΚΟΒΑΤΣΙΟΥ

ΜΟΡΩΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΑΣ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ